AKBABA

İran facıası

— Ne yazalım?.. Cinayet mi, İntihar mı?
— Kaza... Kendi kılıcının üstüne düşmüş diyiver!

Türk Kâğıdı

Şu tahta beşiğe bakınız: Kararmamış altın dalları, solmamış yeşil yaprakları, dökülmemiş koncalariyle, üç asrın yok edemediği bu eser, şimdi bir antikacı dükkânındadır. O Edirneli bir usta elinden çıkmıştı. Üç yüz sene sonra, onunla öğünüyoruz: Türk eseri!

Rahmetli ninenizin sandığından erguvan rengi bir entari çıkıyor: Üstü dal dal sırma işlenmiş bir entari. Size, asırların öteşinden gelen bir sesle: Büyük annemizin gelinliği diyorlar... Onu, Bursada Türk işçileri dokumuştu. Yüzyılların solduramadığı o kumaş, şimdi Kremlin müzesinde bizim sanat gururumuzdur!

Sedirdeki Üsküdar çatması yastığa dayanmış bir ayna görüyorsunuz: Sultan Mahmut devrinin sanatkâr elleri gümüşe yapraklar oymuş, koncalar işlemiş, yıldızlar serpmiş. Öyle dedelerin torunu olmak gururiyle göğsünüz kabarıyor!

Evet, şu gök mavisini ay ışığında erimiş gülâbdanlar Türktür. Şu ceşm-i bülbüller Türktür. Şu Benakis müzesinde sanatımızın gururunu yaşatan çiniler Türktür. Yenicami Türktür. Sultanahmet Türktür. Süleymaniye Türktür.

***

İki sayı evvel, Akbabada Ekonomi Bakanına bir açık mektup yazmış, yerli kâğıttan şikâyet etmiştim.

İzmitte çıkan «Türk Yolu» arkadaşımızda, hamiyetli bir genç bana şu satırlarla cevap veriyor:

[Hayır Bay Ortaç!.. İzmit fabrikasının kâğıdı çamur değildir. Ananızın ak sütü gibi ak, saf, katıksız, halisüddem Türk kâğıdıdır.]

[Bu kâğıt, Türk çocuklarının vefalı ellerinde tam bir bilgi ile çıkmaktadır.]

[Böyle bir kâğıda üsdat Ercüment Ekrem, Orhan Seyfi'nin yazı yazması, Cemal Nadirle İhap Hulûsinin karikatür çizmesi, onların şöhretlerini baltalamaz. Bilâkis artırır. Çünkü Türk kâğıdında imzalarını görmek onlara şeref verir.]

***

Hayır sayın yazar, biz, İzmit kâğıdıyla öğünecek bir millet değiliz. Biz, taşa, çeliğe, gümüşe, tahtaya can vermiş bir milletin çocuklarıyız. Toprağın altında ve üstünde bizi dünyaya söyliyen anıtlarımız var...

Şu Beykoz işi sürahi Türktür. Şu Göksu testisi Türk değildir.

Şu Edirne işi tahta kutu Türktür. Şu çarşı işi aynalı dolap Türk değildir!

Şu fildişi saplı kalemtraş Türktür. Şu tahta saplı bıçak Türk değildir!

Bir eserin Türk olması için yalnız Türk elinden çıkması yetmez. Onun «millî deha»nın damgasını taşıması lâzımdır.

***

Sayın yazar,

Adınızı bilmiyorum. Ama, eski ve pek sağlam bir tarife göre «Üslûp, insanın tâ kendisi» olduğu için, ne çapta bir muharrir olduğunuz meçhulüm değildir.

Bu vesile ile size bir sual sormama lûtfen müsaade ediniz:

— Hangi dünyada yaşadığımızı hiç düşündünüz mü?..

Harbde esir düşmeyi bilmiyen bir millet, Japon milleti, iki bombaya teslim oldu!

Her türlü sanayiin bu kadar ileri gittiği bir çağda, İzmit fabrikasının o yongası üstünde kâğıtlarını alıp, yılışık bir «hamiyet edebiyatı» ile:

— Benim kâğıdım!.. Millî kâğıdım!.. Türk kâğıdı!.. Seninle iftihar ederiz!

Diye bağırmak ayıptır. Biz, İzmit kâğıdıyla öğünecek kadar mefahir yoksulu, köksüz bir millet değiliz.

Çimdik

Polis — Orası Bakırköy Timarhanesi mi?.. Affedersiniz efendim, kadın hastalardan kaçak kimse var mı?..

AKBABA

Yıl: 23 Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Yusuf Ziya Ortaç Sayı: 97

Alkış

Durdum. Yakasını kaldırmış, şapkasını bastırmış, elleri ceplerinde, göz bebekleri bir noktaya mıhlı kalabalık yolu tıkamıştı: Siyah perçemli şoför yamakları, mektep kasketli gencler, iri yapılı han kapıcıları, tahta göğüsleri kış poyrazına açık küfeciler ve cıvar yazıhanelerden fırlamış, siyah gömlekli, kırmızı dudaklı birkaç daktilo...

Adalet kapısında polis ve jandarma nöbet bekliyordu. Merdivenlerin önünde sanıkları taşıyan otomobil...

Birden, geniş bir solukla kalabalık çalkandı.. Sonra, postane meydanını çınlatan bir alkış!

Bu alkış kime idi?

Fikir ve sanat kahramanlarımız, yıllar var ki, tebdil gezen eski hükümdarlar gibi, tevazularına bürünmüş, Ankara caddesinden, sabah akşam karınca sessizliğiyle gelip geçiyorlar...

Bu alkış, bir şaire olamazdı. Bir romancıya olamazdı. Bir mimara olamazdı. Bir ressama olamazdı. Bir heykeltraşa olamazdı.. Bu alkış...

Bu alkış, Kuruçeşme kıyılarında, yirmi yaşındaki karısiyle Galatasaraylı genc âşıkını — Devletin kendisine emanet ettiği tabanca ile — öldüren polise idi.

Türk vatanının hâlâ ana fikir ve ana sanat caddesi Babıâlinin alt başında bir kaatili alkışlıyordular.

Korktum!

Yusuf Ziya ORTAÇ

— Nasıl, tiyatroya, operete filân gittiğiniz var mı?
— Hayır, bu sene karşımıza yeni zenginler taşındı, hergün onları seyrediyoruz!

Aman Yavrum Tikat Ol!

Yazan: Bürhan Felek

Gelecek sayımızda okuyacaksınız.

ANKARA Mektupları

Demokrat Parti

Ankara Muhabirimizden:

Ankarada günün dedikodusu yeni partidir. Evvelâ, onları Büyük Millet Meclisindeki hususî odalarında ziyaret etmek istedim.

Meclis Başkanı, büyük bir nezaket eseri olarak bu odanın bulunduğu yeri tercih hakkını Celâl Bayar'a bırakmış: Ön pencerelerinden İş Bankası gözüküyor!

Bu odanın bulunduğu koridorun iki tarafına birer perde asılmıştı. Sahibinin kim olduğu görülmiyen bir ses durmadan "Yasak, girilemez!. Yasak girilemez!,, diye haykırıyordu. Ben, sesin sahibini ararken arkamda gevrek bir kahkaha duydum. Bir de baktım, iki dudağının arasından hiç eksilmiyen sigarası ve cana yakın yüziyle Köprülü...

— Aman üsdat, bu sesler nereden geliyor? dedim.

— İşte ben de senin bu cahilliğine gülüyorum ya.. dedi.

Sonra yavaşça fısıldadı:

— Bu, bizim liderin buluşudur. İlk propaganda faaliyetini Meclis içine hasretmek istiyoruz. Odada hazırlıklarımız var. Kimse gelmesin diye bu perdeleri taktık. Önüne birer bekçi koymayı düşündük. Baktık ki masraflı olacak... Birer boş plâk alıp doldurduk. Evden de iki pikab getirdik. İçerde rahat rahat çalışıyoruz.

Plâklardaki sesler mütemadiyen değişiyordu. Köprülü dedi ki:

— Demokratlığımız burada bile bellidir. Sıra ile dizildik ve aynı şeyi hepimiz üç defa söyledik. Ne eksik, ne fazla!,,

Odaya girip giremiyeceğimi sordum: "Arkamdan gel, ama hiçbir şey sorma!,, dedi.

Perdeyi geçip koridora girdiğimiz zaman, odanın tam karşısına gelen yerde, Adnan Menderes, Refik Koraltan ve doktor Cemal Tunca'yı geniş bir vitrine bazı şeyler yerleştirir gördük. Bunların arasında renk renk saç perukaları, takma dişler, «R harfini doğru dürüs söylemek sanatı» başlığını taşıyan bir kitab, «Genç kalmak için ültra - Voronof aşısı» adlı bir broşür, tiftik keçilerinin senede yüz yavru yapmaları çareleri» adlı bir eser, «Sıhhat Bakanı nasıl kızdırılır?» adlı bir tasarı ve bir de «Ah minel mebusluk!.» levhası.

Köprülü'ye yavaşça sordum:

— Aman üsdat bunlar ne?

Köprülü, sus işareti yaparak yine yavaşçacık dışarı çıktık. İçerdekiler harıl harıl çalışıyorlardı. Sayın Bilgin, ciddî bir sesle dedi ki:

«— Bu bizim Halk partisinden bazı Milletvekillerini kendimize çekmek için yaptığımız hazırlıklardır.

Tercüman — Görüyorsunuz ya, maşallah memleketimizde her şey bol..

Seyyah — Evet, bilhassa para!..

Bevin — İşte yarının müteavizlerini bekliyen zafer takı.. İsteyen buyursun!..

Gördüğün vitrini bir gala müsameresiyle açacağız!

— Hazırladığınız şeyler kimler için üsdat?

— Yazmayacağına söz verirsen söyliyeyim!

[Tabiî söz verdim. Ama, ah şu, kör olası gazetecilik işte yine dayanamadım.]

«— O renk renk, lüle lüle takma saçları, sayın Rasih Kaplan gibi şimşir taraklarını kullanacak yele bulamıyanlar içindir!

«R harfini doğru dürüs söyliyebilmek sanatı» nı da Fazıl Ahmet için düşündük. Fransız aksanı itibardan düştüğü ve üsdat Bernar Şov olmak derdine müptelâ düştüğü için öğrenmiye başladığı İngilizcede bir kolaylık olsun diye... Genç ve her dem taze kalabilmek formüllerini de, başta General Refet Bele olarak sayıları yüze yaklaşan bir gurupa ayırdık. Tiftik keçilerinin senede yüz yavru yapmaları sırrını hediye ettiğimiz gün Yozgat Milletvekili Süleyman Sırrı bizimdir! «Sıhhat Bakanı nasıl kızdırılır?», Muhiddin Baha Pars'ı avlamak için yazdık. Ah minel mebusluk'a gelince, onun kimler için olduğunu ben bile bilmiyorum. Bir de âza kabul töreni proğramı hazırladık. Her âzaya Osman Zade Hamdi parti için de kullanılacak bir isim takacak, Bal Mahmut da bu isme göre bir hikâye anlatıp yeni üyeyi neşelendirecektir.»

O sırada Refik Koraltan'ın sesi duyuldu:

«— Yahu nerede şu Köprülü?.

Üsdat acele acele uzaklaşırken kendisine teşekkür etmek fırsatını bile bulamadım!..

Hacıyatmaz

C. H. P. nin Nafi Genel Sekreteri: Kansu

TEFSİR

Birleşmiş milletlerin hâlâ anlaşamamaları uzun münakaşa konusu olmuştu. Nihayet bu anlaşmazlık sebebinin tefsir ihtilâfı olduğu anlaşılmıştır. Küçük milletler birleşmiş milletler tâbirini bütün birleşmiş milletler olarak anlıyorlar, fakat büyükler bunu sadece üçlerden ibaret farzediyorlardı. Bu ihtilâfa sebep kelimenin cemi halinde bulunmasıydı. Şimdi bu içtima dağılınca ihtilâf sebebi ortadan kalkacak, fakat dağılma olduğuna göre ittifak ta kalmıyacaktır.

Erkek — İşe yaramaz memurları çıkaracaklarmış...
Kadın — Eyvaaaah... Sen hapı yuttun öyleyse!

İSTANBULUN ESKİ ANTİKALARINDAN

KAMBUR NAZİF

Kambur Nazif, bir devrin meşhur tiplerindendi. Onu tanıyan artık pek az kalmıştır sanırım: Ufacık bir boy, deve hörgücü gibi bir kambur, eğri büğrü bir vücut ve pırıl pırıl şeytan gözler...

Nazif, zekidir, sevimlidir, tatlı dillidir. Güler, güldürür... Düğünde, nikâhta, meyhanede, kumarhanede, nerede ararsanız bulursunuz.

Dostları, ehbapları onu paylaşamazlar. O da onlardan ayrılamaz, onlarsız yaşayamaz.

Yalnız... Yalnız kambur Nazifin bütün sevdikleri, bütün beraber düşüp kalktıkları da kendisi gibi züğürt, meteliksiz, akşam olup ta vakt-i kerahet gelince ispinos gibi düşünmeğe başlıyan tırıl alayıdır.

Bir bahar akşamıydı, çiçek kokularile savrulan rüzgârın bir davetiye gibi estiği tatlı bir akşamı.. Nazif ve arkadaşları, el şakakta düşünüyorlardı:

— Çilingir sofrasını nasıl kuracağız?..

Kibar dostların geçtiği caddelerde dolaştılar, nafile.. Kimseler yok!

Zengin ehbapların demlendikleri meyhanelere göz attılar, beyhude.. Hiç biri gelmemiş!

Nihayet, kısa bir müzakereden sonra karar verdiler: Nazif meşhur kumarhanelerden birine gidecek, oyun masasına sokulacak ve kazananlardan, üç, beş her ne sızdırabilirse alıp getirecekti...

***

Altıparmak Panayotun kumarhanesi o akşam şehrin meşhur hovardaları, bıçkınlarile dolu idi. Bakara masasının etrafını hep piyasanın tanınmış kumarbazları çevirmiştiler. Çil çil altınlar, gurupyenin tahta küreğile bir yandan bir yana aktarma ediliyordu.

Kambur Nazif, bacak aralarından yengeç gibi kayarak oyuncuların yanına süzüldü.

— Banko..

— Sekiz..

— Dokuz!..

Ve dünyanın en tatlı musikisile şıngırdıyan altınlar!.

Nazif, ciğer görmüş aç kedi gibi, salyaları akarak bakıyordu... Fakat oyuncular, öyle dalgın, öyle hararetli idiler ki, kimse Nazifin farkında bile değildi!

Nazif düşünüyordu: Bu aralık kimse dert dinlemez.. Eli boş dönse, arkadaşlar lâf anlamaz!.. Ne yapmalı?

Birden, o küçücük, o çelimsiz vücuttan hiç beklenmiyecek bir hamle ile Nazif yeşil masaya saldırdı ve bir avuç altını salya dolu ağzına atmasile yutması bir oldu!

***

İki tokat, üç tekme ile,

Kamburu boş bir çuval gibi kaldırıma fırlatmıştılar...

Nazif memnundu. İki elile kalçalarını uğuşturarak yavaş yavaş kalktı, artık kamburunu bir kasa taşımanın haklı gururile yüklenmiş, kendisini dört gözle bekliyen arkadaşlarına doğru yollandı.

Kapıdan görünür görünmez, ahbaplar Nazifi kucakladılar:

— Ne haber kamburcuğum?.. Ne yaptın aslanım?..

Nazif, olanı biteni ballandıra ballandıra anlattıktan sonra, karnını bir altın torbası gibi salladı:

— Şıngır, şıngır, şıngır!.. Hazine burada işte!

— Kaç tane yuttun Nazif Hakim?..

— Beş!..

Hemen civardaki eczahaneye koşup veresiye bir şişe müshil aldılar ve kamburu oturağa oturtup etrafına dizildiler...

İki saat sonra, lâzımlığın dibinde altınlar pırıldıyordu: Bir, iki, üç, dört...

Kalkmak isteyen Nazifi tekrar zorla oturttular ve ağzına bir şişe müshil daha dayadılar:

— İç bakalım...

Kambur Nazif, yedi saattir oturak üstünde, müshil müshil üstüne içiyor, içtikçe sararıp soluyor, fakat dört altından fazla çıkaramıyordu...

Arkadaşları, gittikçe sabırsızlanan bir sesle homurdanıyordular:

— Hani beş altındı?.. Ha?.. Ne yaptın bir tanesini?..

Nazif, incecik boynunu suçlu suçlu büküyor, mahcup bir sesle özür diliyordu:

— Affedersiniz, yanılmışım.. Dört tane yutmuşum demek!

Fakat onlar kamburun sözüne inanmıyorlardı...

Nihayet beşinci müshilden sonra da bir şey çıkmadığını görünce, aldatılmış insanların hiddetile onu omuzlarından tutup kapı dışarı attılar:

— Seni dolandırıcı köpek seni!.. Bizi beş altın yuttum diye kandırırsın ha?.. Defol kerata!..

Karga

Atom — Geliyoooor!..
Amerika — Korkma, ben saklarım, bulamaz!

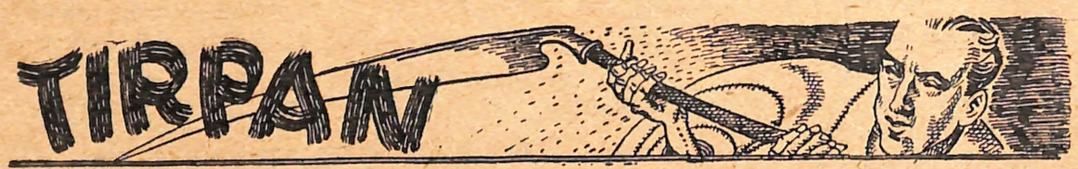

Suadiye'de Kış

İstanbul'un en kibar diyarı,
Asfaltı bütün civara unvan.
Bir sahile hem şeref ve hem şan.
Tek mevsimlik plâjsa, her an
Sevdalıların geçim medârı!

Vakta ki şu kış, çatar nihayet,
Bir yanda vapur, tiren bu yanda,
Hattâ su gelir zaman zaman da!
Her türlü kiracı hep ziyanda,
Mal sahibinin fakat, şikâyet!

Her bahçede bir de bekçi havlar.
Kar yağdı mı, işlemez tıramvay,
Yollarda taban teper bayan, bay!..
Bakkalları bir küçük kıral say,
Ezcümle kuyumcudur manavlar!..

Dallar çıplak kalınca bir an,
Memurla olur müşabehet tam!
Her radyo çalar her evde "Tam-tam,,
Dehrî bekler ki dolsun eyyâm,
Dilberler uyansın uykusundan!,.

Dehrî-i Zaman

MARKO PAŞA

İskenderum, A. H:

Bir kız bana gönül verdi. Ben de bir kıza gönül verdim. Benim gönül verdiğim kızın gönlü başkasında. Bu başkasının gönlü de bana gönül veren kızda... Ne yapayım?

Marko Paşa:

Profesör Salih Murat Uzdilek'e müracaat et: Bu bir «fasit daire» dir. Belki o içinden çıkar!

Bursa, Şeyda Esdur:

Bir dalda duramıyorum Marko Paşa.. Bugün gönlüm şunda, yarın bunda, öbürgün sende.. Ne yapayım?

Marko Paşa:

Bende olduğu gün hemen telgraf çek, geleyim!

★

Şişli, Celile Uçar:

Paşacığım, karnımın içinde bir şeyler kımıldıyor. Korkuyorum. Acaba nedir?

Marko Paşa:

Ne yediğini söyle de cevap vereyim!

★

Taksim, Perihan Öz:

Vazife icabı her sabah dokuz buçukla on arası Beyoğlu caddesinden geçerim. Dükkânlar yıkanır, süpürülür ve her şey yolcuların üzerine fırlatılır. Bunu yasak eden bir belediye nizamnamesi yok mudur?

Marko Paşa:

Saate bakılırsa resmî dairede çalışıyorsunuz demek. Evet, bir belediye nizamnamesi vardır ama, o saatte onu tatbik edecek kimse yoktur!

★

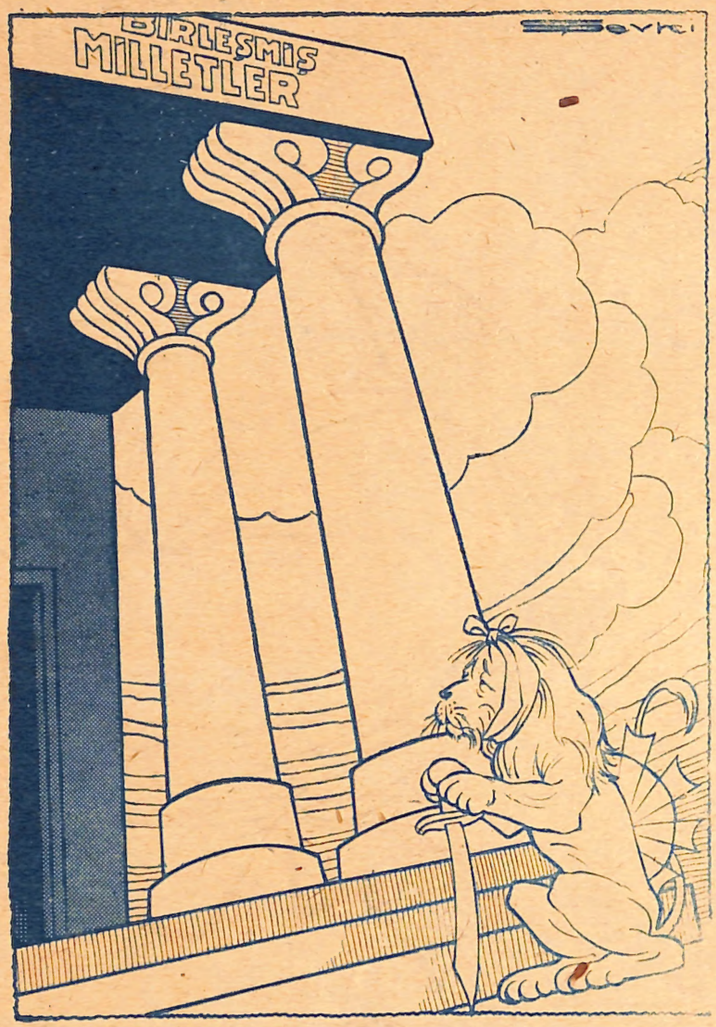

İran — Allah kimseyi elden ayaktan düşürmesin baylar... Biraz merhamet!

Mersin, Hüseyin Bencil:

Gazetelerde okuduğumuza göre cep radyorları geliyormuş. Bu kadar küçük radyoyu kim icadetmiş, merak ettim.

Marko Paşa:

Her halde komşu radyosu dinlemekten canı yanan biridir!

★

Sıvaz, Ali Dağul:

Burada bir metre kar var. Yollar kapalı, size bazı şeyler soracağım ileride. Nasıl haber göndereyim?

Marko Paşa:

Soracaklarınızı komşu bayanlardan birinin kulağına fısıldayıverin, iki güne kalmaz, bana gelir.

★

Kayseri, Vehbi Tura:

Yaşlı ve zengin bir bayanla güzel ve fakir bir kız benimle evlenmek istiyorlar. Bir türlü karar veremiyorum, ne yapayım?

Marko Paşa:

Bir de Kayserilisiniz ha... Güzelle evlenip zenginle bir şirket kurun canım!

★

Eskişehir, ilkokul öğrencilerinden Nezihe:

Kuzum Marko Paşa, tilkilerin en büyük düşmanı nedir, biliyor musunuz?

Marko Paşa:

Kadınlardır, yavrum!

★

İzmir, Ahmet Satar:

Hariçten birçok ithal malı geliyor diyorlar. Bu ithal mallarından en mühimmi nedir ki alalım?

Marko Paşa:

Döviz! Alabilirseniz alın!

Marko Paşa

HABERLER

ÇAY

Haber aldığımıza göre Tekel İdaresine 205 ton çay gelmiş, idare bunların tevzii maksadiyle tam vaktinde paçaları sıvamıştır.

Otobüs

Kadıköyle Üsküdar arasında otobüs işletilmesine karar verildi. Bu hayırlı karara sebep olarak tramvayların kâfi miktarda kaza yapamadığı ileri sürülmektedir.

Hava hukuku

Yakında Milletlerarası hava hukuku konferansı toplanacaktır. Hava hukukunun Türkiyede ve bilhassa İstanbulda son derece riayet gördüğü gözönünde tutularak, konferansa İstanbulun en çok hava parası getiren beş apartımanının sahibi delege sıfatiyle gönderilecektir.

Münazara

Üniversitenin muhtelif fakülteleri arasında manazaralara yakında başlanacaktır. Bu hususta gerekli tedbirler alınmış, itfaiye ve can kurtaran ekipleri vaziyetten haberdar edilmişlerdir.

Dispanser

— Fatihteki kimyahaneyi Verem Dispanseri yapacaklarmış!

— Başka dispanser binası mı yok, ne diye orasını seçmişler?

— Kimyahane olduğu için. Malûm ya, bu zamanda bina demek kimya demek!

Ülkü

Eskişehirde çıkan "Türke Doğru„ arkadaşımız okuyucularına soruyor:

— Sizce "Ülkü„ nedir?

Giden cevaplardan bazılarını yazıyoruz:

Para biriktirmektir: Halil Lutfi — Para yemektir: Nizamettin Nazif — Millet Vekilliğidir: Halit Fahri — Köydür, çobandır, şirdir: Şüküfe Nihal — Ülkü mü?.. Hele bir az daha bekleyiniz, ne olduğunu söylerim: Fuat Köprülü.

Aşk siyaseti ve siyaset aşkı!

— Demokrat Partiden farkı yok: Kimi kapı dışarı etsem hemen kollarını açıyor!..

Üniversiteli Kız

Prenses Seniye benliğinde ilk kadınlık duyguları uyanmıya başladığı günden beri genç erkek meraklısıydı. Fakat bütün yaptığı izdivaclarda saadet ve rahat yüzü görmemiş, durmadan kocalarının peşinde koşmaktan bıkmış, usanmıştı. Buna rağmen gene son günlerde İstanbul'un meşhur Don Juan'ı diye anılan Hayri ile evlenmekten geri kalmadı. Mısır'daki irat ve akarlarının bütün gelirini her ay sonu onun avucuna teslim ediyor, gözünden ırak hovardalıklarına aldırmıyor, haftada bir iki defa eve gelip geceyi kendisiyle başbaşa geçirmesine razı oluyordu. Bir gün çayda yakın dostları:

— Prenses, dediler, bu Hayri ile halin ne olacak?. Sabahlara kadar barlarda, çalgılı kahvelerde yapmadığı rezalet kalmıyor, arada sizin isminiz de kirleniyor..

Seniye, ince kaşlarının yukarıya kalkmasına ve yanaklarında derin birer gamzenin peyda olmasına sebebiyet veren acı bir gülümseme ile cevap verdi:

— Aramızda anlaştık, Hayri de, ben de istediğimiz gibi hareket edeceğiz.. O maşallah bu hürriyetinden çok güzel istifade ediyor. Ben ise uslu uslu oturuyorum..

Ah.. Şu sevgi insana ne fedakârlıklar yaptırmıyor...

**

Geçenlerde bir akşam üstü dalgın ve perişan pencerenin önündeki divana uzanmıştı. Koyu mavi dalgaları, sisli ufku, karşıki Anadolu kıyısını ve Küleli Hidivköşkü'nü seyrediyordu. Bir aralık etajerden bir kitap almak için divandan kalktı. Tam o sırada hizmetçi içeriye girdi:

— Prenses hazretleri, dedi, Semra Işık adında bir genç kız telefon etti. Mutlaka sizinle görüşmek istediğini söyledi. Üniversite talebesindenmiş.. Ne emredersiniz?

Seniye bir an, salonun ortasındaki kalın tüylü halının tam göbek yerinde durdu. Başını önüne eğdi. Zihninde bütün hatırlıyabildiği isimlere geçit resmi yaptırdı. Hayır.. Böyle bir tanıdığı yoktu.

— Ne istiyormuş acaba?

— Sordum amma söylemedi efendim.. Yalnız kendilerinden, dedi, rica ederim beni geri çevirmesinler, iskeleden telefon ediyorum, on dakika sonra köşkteyim..

Seniye iki üç saniye daha düşündükten sonra karar verdi. Kim olduğunu bilmediği bu genç kızı kabul edecekti. Hizmetçiye:

— Peki, dedi, gelince bana haber verin!

Bir kumaş fabrikasının hikâyesi!

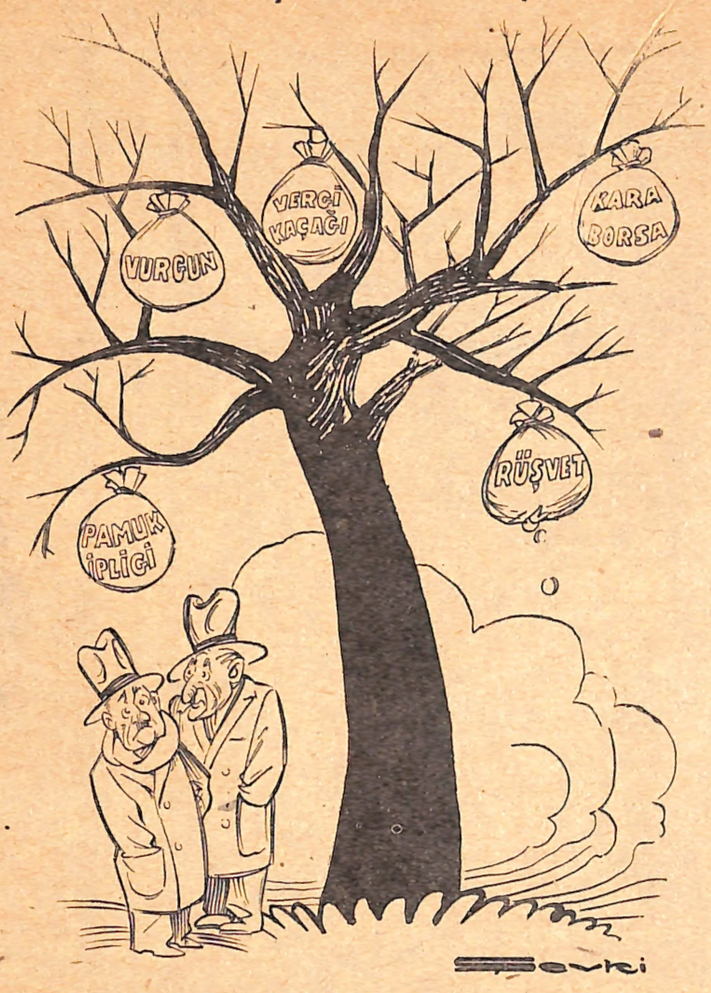

— **Nekadar mahsul verdi?**
— **Altı senede altmış milyon liralık!**
— **Eh, biz de bir dünya rekoru kırdık demek!**

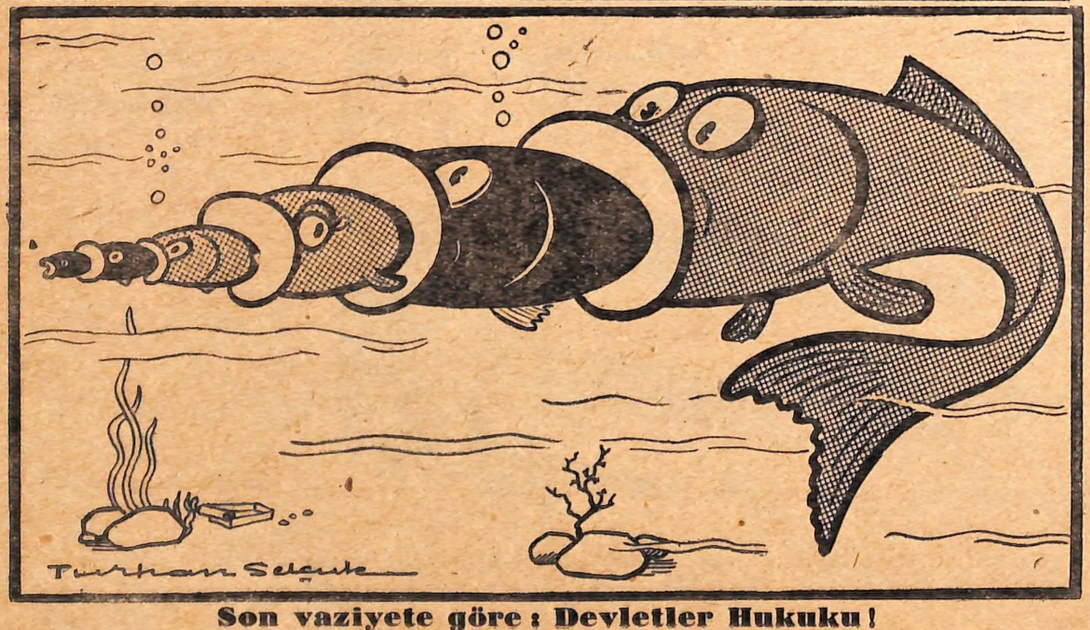

Son vaziyete göre: Devletler Hukuku!

— Namus ne demektir büyükbaba ?..

— On sekiz sene mektepte okuyup yirmi beş sene memurluk ettikten sonra on beş lira maaşla tekaüt olmak !..

Köşedeki Ampir stil antika saate göz ucuyle kaçamak bir bakış fırlattı. dört buçuğu beş geçiyordu. Öyle ise Semra Işık'la beşe çeyrek kala karşı karşıya olacaktı.

Vakıa edebiyata, musikiye, resme meraklıydı. Spor hareketleriyle yakından alâkadar oluyordu amma, şimdiye kadar kendi muhitinden uzak, yaşıtı olmıyan genç kızlarla ahbaplık etmemişti. Onun için bu hiç yüzünü görmediği yüksek tahsil talebesinin nemli ve puslu bir kış gününde tâ Yeniköy'e kadar gelmesine, dik tepeyi tırmanmayı göze almasına acaba sebep ne idi?

Ha. evet, anlıyordu. Belki de mesele Hayri ile ilgili idi. Lâkin, bu defa bir gönül eğlencesi, bir bar artisti, hafif meşrepli bir kadın mevzuubahs değildi. Muhakkak o maymun iştahlı kocası toy genç kıza izdivac vadetmişti. Biraz sonra Semra Işık heyecandan titriyerek şu kanapeye ilişecek :

— Affedersiniz Prenses, diyecekti, hareketim çok cesaretli, çok küstahça.. Fakat bir iç mücadelesinden sonra sizi rahatsız etmiye mecbur oldum. Hattâ rahatsız etmekle kalmıyacak yüksek varlığınızdan olaganüstü bir fedakârlıkta bulunmanızı da istirham edeceğim.. Biz Hayri ile sevişiyoruz amma, bilseniz nasıl.. Asîl kalbinizin merhametine iltica ediyorum.. Ricamı reddederseniz mutlaka canıma kıyarım.. Demek ki hayatım şu anda o zarif dudaklarınızın arasından çıkacak bir çift söze bağlıdır..

İhtimal toy kız, kendisinden kıskançlık, ıstırap buhranları, bilmukabele yalvarıp yakarma sahneleri bekliyordu. Hayır.. Hayri de gelip karşısında aynı itirafı yaptığı anda aşkını da, ihtirasını da, izzetinefsi ve gururu önünde çiğniyebilirdi. Yalnız bir noktayı genç kıza çıtlatmaktan geri kalmıyacaktı. Hayri'nin işsiz ve değersiz bir serseri, her ay kendisinin cebine koyduğu paralarla yaşıyan bir jigolo olduğunu söyliyecek, sefih, aynı zamanda meteliksiz bir adamın hayat arkadaşlığına razı olursa bahtiyarlık temennisi ile ikisini bizzat elele verebileceğini de ilâve edecekti.

**

Genç kızın gelmesi biraz gecikti, hiç şüphesiz yokuşu çıkmakta güçlük çekmişti. Ancak saat beşe beş kala hizmetçi içeriye girdi :

— Prenses hazretleri, dedi, demin telefon eden Üniversiteli kız geldi. Aşağı salona aldım. Ne zaman kabul buyuracaksanız o vakit yukarıya çıkarayım..

Birden Seniyenin kalbi çarpmıya, dizleri kesilmiye başladı. Koltuğun arkalığına hızla dayanmamış olsaydı, geçirdiği heyecanı hizmetçi de farkedebilecekti. Kısık ve kuvvetsiz bir sesle :

— Belki yorulmuştur, dedi, biraz dinlensin de öyle buraya getir !

Kadın kapıyı çekip gidince hemen yatak odasına koştu, aynanın önünde kendisini baştan aşağıya dikkatle süzdükten sonra evvelâ tuvalet masasının üstündeki pudra çanağından telâşla ponponu aldı, yüzünü pudraladı, sonra dudaklarının rujunu tazeledi. Yavaş yavaş salona dönerken kendi kendine :

— Hani, diye düşündü, deminki bol keseden atmalarım.. İzzetinefsimi, gururumu korumak için sevgimi, ihtiraslarımı ayaklar altına alacaktım.. Halbuki rakibemle şimdiden yarışmıya kalktım..

Adımlarını sıklaştırdı. Kapıyı açıp sofaya bakmak istedi. Zayıf vücutlu, ince yüzlü, gri mantolu karaşın bir kızcağız hizmetçi ile beraber merdivenleri çıkıyordu. Mümkün olduğu kadar sevimli ve sakin görünmiye çalışarak :

— Buyurun !

Dedi. Semra Işık çekingen adımlarla eşiği atladı. Kanadın yanında kımıldamadan ayakta durdu. Söze başlamak için derin bir tereddüt içinde bocaladığı belli idi. Bir iki defa yutkunduktan sonra :

— Prenses hazretleri, dedi, sizi rahatsız ettiğimden dolayı tekrar affınızı dilerim.. Büyük bir istirhamım var.. Talebe birliği adına yoksul çocuklar menfaatine bir müsamere tertibettik.. Siz de münasip bir yardımda bulunursunuz değil mi efendim ?

A. Hidayet Reel

●

Paviyon

— Bakırköy akıl hastanesine 500 bin liraya yeni bir paviyon yapılacakmış !

— İsabet !

— Neden ?

— Tabiî birader, demek ki o tarafa rağbet fazla !

ATOM

— Sovyetler Atom bombasını arıyorlarmış hâlâ..

— Arasınlar. Onlar da din, iman yoktur, değil mi?

— Yoktur!

— Öyleyse Mevlayı bulamıyacaklar demektir!

Yangın

— Vah vah... Umum mağazalar deposu yanmış..

— Merak etme yanan orası değil..

— Ya neresi?

— Sigortalar..

— Ya.. Tevekkeli yangın kontaktan çıktı demiyorlar.. Demek iş sigortadaymış!

Çekirge

Cenup vilâyetlerimizde çekirge âfetiyle mücadeleye hazırlanıyoruz. Hele İskenderiyeye kaçak Yahudi muhacir getiren bir vapur yakalandı yakalanalı, Filistinden yukarı sökün eden sıska çekirge bulutunun mahiyeti büsbütün anlaşıldı demektir.

Hemen Allah yardımcımız olsun!

Uçankale

"Türk Sözü„ refikımızın yazdığına göre Uçankale lâkabile maruf asker kaçağı Hüseyin 109 genci başına toplıyarak genel evlere baskın vermiş, polislerle çarpışma neticesinde yaralanarak bıçağını teslim etmiş. Bu ayaklı kaleye sormuşlar:

— Ne diye genel eve girmek istedin?

Uçankale cevap vermiş:

— Adı üstünde bayım, genel ev,. Yüz dokuz kişi de ekalliyet sayılmaz ya.. Bizim ev dedik, çaldık kapıyı!

Gelen ve geçen

Ankaradan bildirildiğine göre, Bahçeli evlerde Burhaneddin Tepsi birer lira duhuliye alarak Ankaralılara Fransadayken başından geçenleri anlatmış! Bakın şu Ankaralıların başına gelenlere.. Muhabirimiz "Şimdi, diyor, onu dinliyen herkes sağda solda başına gelenleri anlatmakla meşguldür„. Besbelli bu da yeni bir temsil tarzı!

Yeni zengin — Üç yüz lira mı?.. İnsaf be!.. Daha geçen kurban bayramında çiftini seksen liraya aldım!..

Muhsin Ertuğrul neler anlatıyor?

Üstadı son mezuniyetinden sonra gidip görememiştim. Hastalığı sırasında çıkan istifa, geçimsizlik gibi şayiaları telefonla yalanlamıştı. Randevu istiyenlere ziyaret kabul etmediği cevabını verdiğini öğrenince habersiz gitmeyi kararlaştırdım ve birgün anahtar deliğinden odasına süzülüverdim. Beni öyle birdenbire karşısında görünce hiç yadırgamadı. Konuşmıya başladık:

— Bir sinema salonu kiralamışsınız diyorlar.. Doğru mu Üstat?

Acı acı güldü:

— Ah bu dedikodu ah.. İşin aslı şu: Birgün Cevat Fehmi'ye rasladım. «Nereye?» diye sordu. Senelerdir bir filim seyretmemiştim. Sinemaya gidiyordum. «Sinemaya» dedim. «Aman ne mühim hâdise! Sen kendi filimlerini bile görmiye tahammül edemezsin.. Bu haberi hemen Cumhuriyete yetiştireyim!» dedi. Ben şaka sanmıştım. Meğer gazeteye, muavini İhsana telefon etmiş. İhsan da bir kâğıda not edip sinema haberleriyle meşgul olan Ahmet Hidayete bildirmiş. Ertesi gün gazetede bir sinema salonu kiraladığımı okuyunca parmağım ağzımda kaldı. İki saat için kiraladığım koltuk, yirmi dört saatte salon olmuş!

Hazin hazin sustu, düşündü, sonra acı bir sesle:

— E, dedi, başka ne havadis var?

— Başka Üstadım, malûm: Yeni tiyatro binası...

— Yeni tiyatro binası mı?.. Kim yaptırıyor?

— Belediye!

— Nerede?

— Taksimde.. Jandarma karakolunun yerinde!

— Ya... Memnun oldum. Öyleyse benim idareme

verecekler demek!

— Nereden anladınız?

— Jandarma karakolunun yerinde yapılmasından. Malûm ya: Jandarma = disiplin = ben!

— Doğru... Böyle bir bina hakkında ne düşünüyorsunuz?

— Vallahi çok iyi.. Yalnız bu binanın tetummatı olmazsa bir işe yaramaz!

— Ne gibi?

— Meselâ, şu 2000 kişilik tiyatro binasının yanı sıra manav dükkânları ve kuru yemişçileriyle tam bir pazar veya bir nevi hal inşa edilmeli...

— Aman Üstat, Tiyatro dergisinde her sahifenin altına fındık, fıstık yemeyiniz! diye yazan siz değil misiniz?

— Öyle amma, önüne geçiliyor mu? Yazmak başka, yapmak başka şey. Biz o zaman da yazarız. Fakat Belediye zarar etmesin diye, dükkânları da açarız. Sonra yanına bir de hastane lâzım.

— O neye?

— İlk tedbirler için. Meselâ piyesin en acıklı yerinde kahkaha atan, en komik yerinde hüngür hüngür ağlıyan akıl ve sinir hastalarını derhal tedavi altına almak her zaman mümkün olmaz. İlk tedavi yerinde birer duş yaptırılır falan. Sonra bir sergi salonu olmalı..

— Niçin?

— Hasta, aç, alil, emekli tiyatro sanatkârlarını koruyacak, bakacak ve barındıracak bir yurd olmadığına göre hiç olmazsa o salonda halkın merhametine arzederiz!

— Bir de 4000 kişilik açık hava tiyatrosu yapılacakmış. Siz hangisine taraftarsınız yalnız kapalı mı olmalı, yalnız açık mı, yoksa yalnız...

— Hacet yok. Ben hepsine taraftarım. İyi bir tiyatro binası olsun da nasıl olursa, kaç tane olursa olsun..

— O zaman ihtilâf çıkmaz mı?

— Ne ihtilâfı?

— Meselâ Konservatuvarla aranızda.. Onlar Konser verecek yer bulamıyorlar..

Muhsin Ertuğrul merhametle güldü:

— Konservatuvar, dört bin kişilik salonu sesle dolduracak bir orkestra yapsın, biz memnuniyetle yer veririz! Hem Cemal Reşit uysal adamdır. Biliyorsun ya, şimdi altmış kişilik orkestrasına Konservatuvar binasının, sokak altına düşen bodrumlarında prova yaptırıyor. Altmış kişiyi bodruma sığdıran bir orkestra şefinin dört bin kişilik salon nesine? Zannederim açık hava tiyatrosundan maksat hariçten gelecek tiyatro ve festival guruplarının numaralarını yapmasına yer hazırlamak...

— Öyle Üstadım.

— Bence bu düşüncenin hareket noktası olması doğru değil. Yabancı truplar ve festival heyetleri nasıl olsa hariçte kendilerine icrayı lûbiyat edecek meydan bulurlar..

— Meselâ?

— Meselâ Birleşmiş Milletler Kurulu.. Güvenlik Konseyi falan.. Biz kendimize bakalım.

Üstada son bir sual sordum:

— Bu sene sahneye çıkacak mısınız?

Dişlerini gıcırdatarak:

— Evet, dedi, evet.. Göreceksin, hem pek yakında!

Tüylerim ürpererek teşekkür ettim ve hemen pencere aralığından kendimi sokağa dar attım.

Görünmiyen Adam

DÜNYA KARİKATÜRLERİ

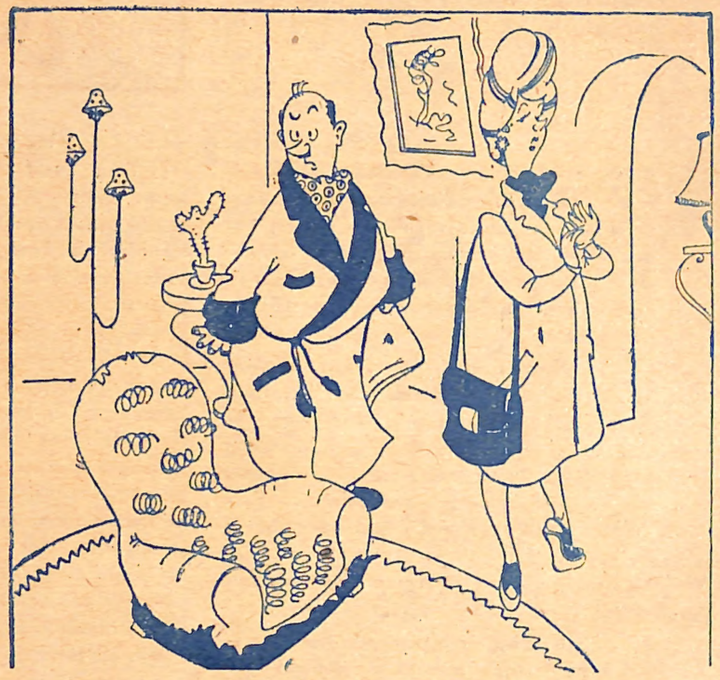

Harb sonu modaları:

— Bak ne idareli kadınım: Salonun perdesinden başıma zarif bir türban, koltuğun derisinden de şık bir çanta yaptırdım!

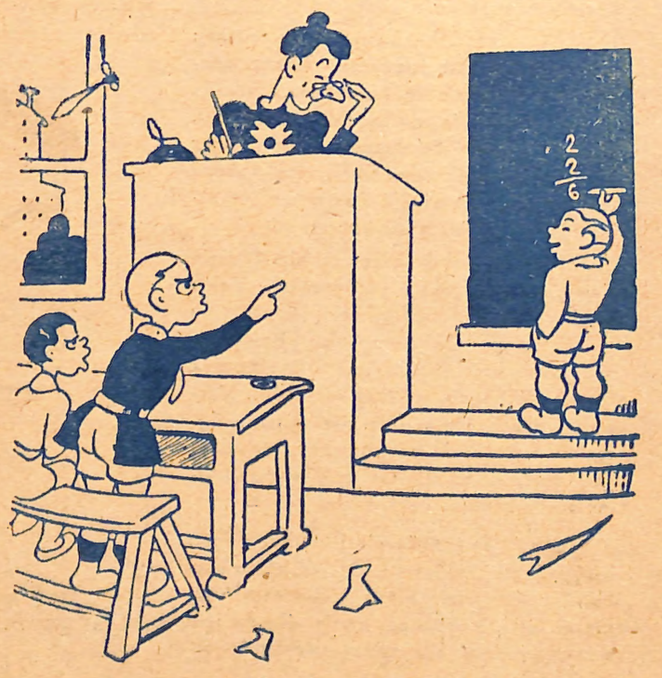

Aç Aprupada:

— Yanlış topladı, yanlış: İki iki daha dört eder.. Ama siz, tam numara veriyorsunuz.. Çünkü.. Çünkü kasabın oğlu!

Meğer Sevmek

Tefrika No. 14

Yazan : A. H. Reel

Kadri, za'afına mağlûbolarak daha ileri gidebileceğine hükmettiği için küçük kızı bir an evvel odasından göndermenin daha muvafık olacağını düşündü. Hem evdekilerden biri ansızın gelip onları bu vaziyette bulursa tuhaf bir mevkie düşerdi. Hemen elini Mavişin saçlarından ve yüzünden çekerek :

— Yavrum, dedi, işin esasını anladın ya.. Artık üzülme.. Merzifona git, orada mektepte güzel güzel oku.. Döndüğün zaman hayatı, dünyayı daha iyi kavramış bir genç kız olacaksın.. O vakit hiç şüphesiz daha açık, daha serbes konuşabiliriz.. Yalnız dur, belki sen yola çıkmadan böyle başbaşa yalnız kalmak fırsatını bir daha bulamayız. Gel, birbirimize veda edelim ! Haydi Allah selâmet versin Mavişim !

Sözünü bitirir bitirmez eğilerek küçük kızın pembeleşmiş iki yanağından öptü ve kapıyı aralıyarak onu koridora doğru uğurladı.

Aman Allahım !. Bu buseler, Mavişin yüzünü bir ateş, bir alev gibi kavurmuş, vücudunda sarsıntılar, zelzeleler uyandırmıştı. Kendini tutmasa, bacak sinirlerine hâkim olmasa heman oraya yıkılıverecekti. Adalelerinin bütün telleri gerilmişti. Kulaklariyle beraber beyni de uğulduyor, gözlerinin içi yanıyor, kapakları aşağı düşüyor, balbinin çarpıntısının akislerini şakaklarında duyuyordu.

Bir tifolu gibi, hummalı bir sıtmalı gibi zangır zangır titreyerek odasına döndü. O kadar tiksindiği bu eve son dakikada ne çözülmez bir rabıta ile bağlanmıştı. Nasıl gidecek, vücudundan mânevi birer çivi gibi geçerek onu bu binaya çakmış olan öpücüklerin büyülü kuvvet ve kudretlerinden kendisini nasıl kurtaracaktı ?

Hayır.. Artık çare yoktu. Kaderin çizmiş olduğu yoldan yürüyecekti. Vakıa mecburi şekilde gönderilmek istendiği bu seyahati, şu anda başını alıp gitmek suretiyle yapmıyabilirdi. Ama o tarafta ufuk tamamiyle kapalı, istikbal karanlıktı. Merzifon bir cehennem bile olsa okuma, öğrenme ve neticede hayatını kazanma, dünyayı anlama imkânlarını sağlayan vasıtalar orada kendini bekliyordu.

Zihni bu düşüncelerle dolu olduğu için dalgındı, ruhî ve maddî varlığı o yaştaki bir genç kızın idrak edebileceği zevkın en ileri noktasına ermiş olduğu için sonsuz bir haz dünyasının ortasında çalkanıyordu.

Ağaçların arasında sıçradı, koştu. Deniz kıyısında taştan taşa atlıyarak bir müddet kendini oyaladı. Nihayet, öğle yemeği vakti gelince mutfağın yolunu tuttu. Karnını başka türlü doyurmak imkânını bulacağını bilseydi. Hiç oraya gitmiyecekti. Zira. yine Katinanın alaya başlıyacağı, Ahçı Yusuf ağanın onun soğuk şakalarına, budalaca lâkırdılarına şişman göbeğini oynata oynata güleceği muhakkaktı. Mademki köşkten ayrılacaktı, bu iş ne kadar evvel olsa o kadar sevinecekti. Lüzumsuz bir mobilya, eskimiş bir elbise gibi kaldırıp atılmasına yanmıyordu, her kesin, bilhassa o Rum karısının istihzalarına, hakaretlerine dehşetli sinirleniyordu. Bereket versin korktuğuna uğramadı. Katinayı Dürdane hanımefendinin bir iş için İstanbula gönderdiği bir aralık kulağına çalınan lâkırdılardan öğrendi. Hiç kimse ne kendisinden, ne de seyahatinden bahsetmiyordu. Her halde ya tepeden inme bir emir vardı, yahut da gerçekten bu ayrılığın ona verebileceğini tahmin ettikleri üzüntüyü arttırmamak için susmayı tereih ediyorlardı.

Akşama kadar gün hâdisesiz geçti. Ortalık kararmaya başladığı sırada Katinanın çatlak sesi :

— Maviş, Maviş !

Diye korunun dört tarafından aksetti. Demek İstanbuldan dönüp gelmişti. Büyük kapının mermer merdivenlerine doğru yan zana yürürlerken Rum kadını :

— Bir de iyilik bilmezsin, nankör kız, dedi, her seyini İstanbuldan ben getirdim.. Keske böyle Merzifonda ben gitsem.. O ne çarsaflar.. Ne elbiseler.. Yarın sabah yazıhaneden gelecek bir adam.. Seni Pendikte götürecek.. Bir menbus hanım mı ne var, gidiyor orada.. Ona yapazaklar teslim..

Mukadderatına ait esaslı haberi yine Katinadan alması Maviş'e çok dokundu. O anda hırstan ve sinirlilikten gözleri doldu. Fesatcı olduğu derecede zekâ ve kurnazlıktan da nasipsiz kalmamış bulunan Rum karısı tabiî bu halin fırkına varmakta geçikmedi :

— Vire ne ağlıyorsun, dedi, simdi hanımefendi seni böyle görecek, iyi mi olacak.. Sen esek kadar kızsın.. Nasıl derler, toskoliya gitmek fena bir sey..

Mademki bu muhitten artık yarın katî olarak ayrılıyordu, Katinadan şimdiye kadar yaptıklarının hıncını, intikamını almak sırası gelmişti. Bundan sonra kendisine hiç bir fenalığı dokunamazdı, fakat küçük kızın daha o zamandan şahsiyetinde insaflılık ve hak tanırlık meyilleri peyda olmuş olduğu için velevki aile reisinin emri üzerine olsa bile Katinanın eşyalarını İstanbuldan getirmeğe vasıtalık etmesi saf ve hassas kalbinde teşekkür ve minnettarlık duyguları uyandırmıştı. Onun için gözlerini yana devirip dudaklarını büzerek ve burnunu çekerek :

— Katina, dedi, ağzını topla.. Ben eşek değilim.. Bu gün yaptığın iyilik olmamış olsaydı belki sana, eşek sensin diye karşılık verirdim.. Haydi, çok söylenme de terbiyemizi bozmadan, birbirimizle saçsaça başbaşa gelmeden hanımefendinin yanına gidelim, her halde beni o çağırmış olacak, değil mi ?

On üç yaşındaki bir çocuğun ağzından çıkabileceğini pek te ümidetmediği bu sözler karşısında Katina fena bozuldu. O, küstahlığına edepsizce mukabele edilse daha memnun olacak ve münakaşayı uzatmak imkânını bulacaktı. Onun için :

— Haydi vire ben sana saka yaptı, ama sen böyle seylerden anlamaz.. Sen sinirli.. Sen treloz :

Demekten başka bir şey yapamadı ve yürüdü.

Beşiktaşın Kaptanı : Hakkı

İkinci kısım

I

O gün tam saat on ikide Paris radyosu Fransa ve İngilterenin Almanyaya harb ilân etmiş olduklarını bildirmişti. Tatlı ve güneşli bir sonbahar gününün ortasında bütün dünyaya sızı ile yayılan bu haber İstanbulda bazı mahfillerde gerçek endişe ile karşılanmış, bazı yerlerde ise içten gelen memnunluğun zoraki saklanması şeklinde bir kayıtsızlık ve dudak bökmesi ile istikbal edilmişti.

(Arkası var)

Yurdumuzun muhtelif bölgelerinde yetişen çeşitli üzümlerin kendi adlariyle etiketlendirilen

Altıntaş
Bertiz
Beylerce
Buzbağ
Çubuk
Davras
Köşklübağlar **Erkinet**
Topuzdağ **Güney**
Trakya **Güzelbağ**
Uludağ **İzmir**
Zeliha **Kalecik**
Kanak

Sofra şaraplarını tavsiye ederiz.

TEKEL

Yavrunun kuvvetli, sağlam olmasını, neşeli büyümesini istersen

FASFOTİN NECATİ

Yedir

Vitamini bol, kalorisi fazla bu kıymetli bebek gıdasını miniminilere mutlaka yediriniz. Taklitlerinden sakınınız.

Necati ismine dikkat

Bahçekapı: SALİH NECATİ

AYLIK ANSİKLOPEDİ

Her kütüphanenin, daima el altında bulunacak ana kitabı

Sahibi ve neşriyat müdürü: Yusuf Ziya ORTAÇ
Basıldığı yer: İbrahim Horoz Basımevi

AKBABA

PERŞEMBE GÜRLERİ
ÇIKAR, SİYASİ
MİZAH MECMUAS

İDAREHANE
Ankara caddesi, No. 47
Telefon: 22129

ABONE

Türkiyenin her tarafı için:
Seneliği 1000, altı aylığı 500,
üç aylığı 250 kuruş.

Yabancı memleketlere:
Seneliği 2000, altı aylığı
1000, üç aylığı 500 kuruş.

31 Ocak, 1946 Perşembe
Sayı: 97
20 Kuruş

Bu genç gelin

GÜZELLİK VE BAHTİYARLIĞI

bulmuş

«Ailenin çirkince bir uzvu telâkki olunmakla beraber, bütün ümidimi kaybetmişken otuz yaşlarımda evlendim. Zevcim diyor ki: Muvaffakiyetimin ve onu teshir edişimin yegâne âmili şayanı hayret tenim oldu. Onu da evlenmeden bir kaç hafta evvel kullanmağa başladığım (Beyaz renkte yağsız) Tokalon kremine medyunum. O çirkin ve donuk cildimi âdeta yeni bir şekle ifrağ ve bana yeni bir sevimlilik bahşetti. Tokalon kreminin cildim üzerindeki tesiri âdeta mucizeye benzer.»

PARASIZ GÜZZELLİK KUTUSU Derununda (beyaz ve pembe) renklerdeki Tokalon kremleri ile muhtelif renklerde Tokalon pudrasının nümunelerini havidir. Ambalâj ve sevk masrafı olarak 20 kuruşluk bir pulu aşağıdaki adrese gönderiniz.
Tokalon servisi 25 D
Posta Kutusu 622, İstanbul

Ümit Kapısı

Yeni yılın, yazlık ve kışlık bütün masraflarına karşı Millî Piyango, bütün vatandaşlara açılmış bir ümit kapısıdır.

İYİMSER LE KÖTÜMSER

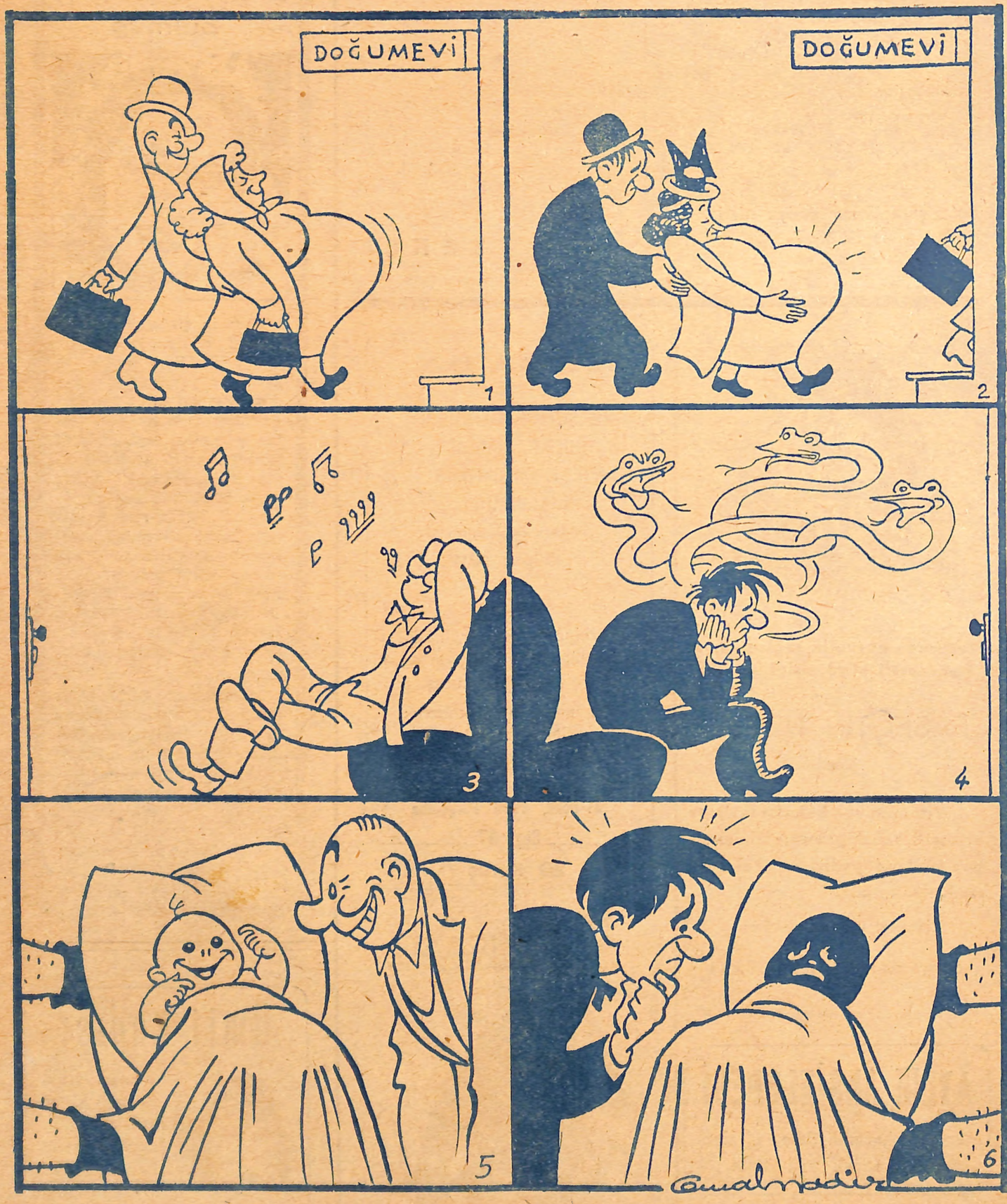

İYİMSERLE KÖTÜMSER: BABA!..